



3. OLDAL
AZ AVHGA
KEZESSÉGE
SEGÍTI AZ
AGRÁR-VÁLLALKOZÁSOK
HITELEZÉSÉT



4. OLDAL
KÖZEL A TER-
MÉSZETHEZ -
KÖZEL A
FOGYASZTÓHOZ



8. OLDAL
AZ AVHGA
KEZESSÉGE ÉS
A TÁMOGATOTT
AGRÁR-
BERUHÁZÁSOK
MEGVALÓSÍTÁSA

Interjú

KIHÍVÁSOK ÉS FEJLESZTÉSI LEHETŐSÉGEK

Az élelmiszeriparban egyre hangsúlyosabbá válik a hazai és a nemzetközi versenyképesség, valamint a hatékonyság javításának szükségessége, amely egyaránt magába foglalja a gépesítés, a modernizáció, a robotizáció, a termékinnováció erősítését. A közelmúlt hektikus gazdasági változásai miatt is jövedelemhiánnyal küszködő élelmiszeripari vállalkozások széles köre szorul ilyen korszerűsítő fejlesztésekre. A KAP Stratégiai Terv pályázatainak köszönhetően a kisebb és a nagyobb cégek is jelentős támogatási forráshoz juthatnak most hozzá, amelyeket észszerűen, a piaci igényekhez igazodva kell felhasználni. Ezekről a témákról beszélgettünk Éder Tamással, a Felelős Élelmiszergyártók Szövetségének elnökével.

Az elmúlt egy-két évben mi jellemezte az élelmiszeripar helyzetét?

A 2022-2024-es időszakban a magyar élelmiszeripar szélsőséges helyzeteket élt át. A 2022. év második feléig, javarészt a jövedelemkiáramlás miatt, élénk volt a hazai kereslet. Az év második felétől azonban csökkenés következett be, részben a szomszédban kitört háború, részben az aszály miatti agrár áremelkedés, illetve a növekvő feldolgozóipari költségek árakban való megjelenése miatt erősödött az infláció, ami a forgalom alakulására is kedvezőtlenül hatott. Az alulárázott import és a bolti márkás termékek eladási hányada nőtt az itthoni kereskedelemben. Az élelmiszeripar értékesítésének körülbelül 35-40 százalékát kitevő export is mérséklődött, így a szektor teljesítménye drámai módon visszaesett, a termelési volumen pedig 2023-ban több mint 10 százalékkal csökkent. A kedvezőtlen trend 2023 közepén érte el mélypontját, és az év végére enyhe javulás következett be. Az idei évben az eddig lezárt hónapok adatai szerint az ágazat teljesítménye fokozatosan javulni kezdett, ami reményt adhat a további pozitív fejleményekre, bár az élelmiszeripar gondjainak tartós megoldásához sokkal többre van szükség.

Milyen kihívásokkal néznek szembe az élelmiszer-feldolgozó vállalkozások?

Az elmúlt években az élelmiszeripar valamennyi költségeleme, mint például a mezőgazdasági nyersanyagok ára, az energia tarifák és a munkaerő díjazása nagymértékben megemelkedett. A gyártói felelősségi, úgynevezett EPR díj bevezetése is problémákat okozott. Noha, napjainkra az élelmiszerárak is jócskán magasabbak a

ÉDER TAMÁS



DÖNTŐ, HOGY ÉSZSERŰ ÉS A PIAC ÁLTAL IS ELISMERT FEJLESZTÉSEKRE KERÜLJÖN SOR.

néhány évvel ezelőttiekhez képest, az élelmiszeriparban súlyos jövedelemhiány mutatkozik, miközben szükség volna a fejlesztésekre az ipar hazai és nemzetközi lépéstartásának erősítésére. Az élelmiszeripar a hazai mezőgazdaság termékeinek legnagyobb felvásárlója, így gazdasági teljesítményének javulása a mezőgazdaság fejlődéséhez is elengedhetetlen.

A versenyképesség és a hatékonyság erősítését szem előtt tartva melyek a legfontosabb stratégiai feladatok és célkitűzések az előttünk álló időszakban?

A hazai élelmiszeripar nagy része napjainkban is technológiai lemaradásban van a nemzetközi színvonalhoz képest. Tőkebevonásra van szüksége, hiszen eredményessége nem teszi lehetővé, hogy saját erőből fejlesszen. Elengedhetetlen továbbá az uniós és a nemzeti támogatási források bevonása. Ezek a finanszírozási források már rendelkezésre is állnak. A tömegtermékek előállítását célzó fejlesztéseknél a nemzetközileg is versenyképes méretű üzemek létrehozásának támogatására érdemes koncentrálni. Az ilyen vállalkozások esetében a nagy volumenű, jó minőségű tömegtermékek termelését célszerű ösztönözni, a mikro-, kis- és középvállalkozások esetében pedig az úgynevezett résziaci termékek előállítására és piacra juttatására volna szükséges összpontosítani. A versenyképesség javítására és a hatékonyság növelésére történő törekvés, valamint a szakképzett munkaerő hiánya megköveteli a feldolgozóipari technológiák modernizálását, automatizálását és robotizálását. A feldolgozóipar digitalizálása segíti az alapanyag-termelés digitális átállását is, így az értékláncok transzparens működése is könnyebben megoldható. Külön ösztönzésre érdemes az élelmiszeripar K+F tevékenységének, továbbá a vállalkozások és a kutatóintézetek (akár nemzetközi) együttműködésének előmozdítása, például a termékfejlesztésben vagy a körforgásos gazdaság irányelveinek való megfelelésben.

Milyen lehetőségeket lát a KAP Stratégiai Terv támogatási rendszerében az élelmiszer-feldolgozás fejlődésének előmozdításában?

A KAP Stratégiai Terv élelmiszeripari kiírásaiban 200 milliárd forint támogatási forrást hirdettek meg az élelmiszer-feldolgozó vállalkozások számára. A pályázati felhívások lehetővé teszik új gépek, eszközök és technológiák beszerzését, valamint az élelmiszeripari tevékenységhez kapcsolódó épületek, építmények fejlesztését, korszerűsítését. A pályázatok kiemelten kezelik az agrártermékek értéknövelését, a versenyképes piacra lépését megalapozó technológiai fejlesztést és a kapcsolódó zöld beruházásokat. A kisebb, a közepes és a nagyobb méretű cégeknek, illetve a kisebb és a nagyobb fejlesztések megvalósításának külön-külön van lehetőségük támogatáshoz jutni. Alapvető fontosságú, hogy a rendelkezésre álló uniós és kiegészítő nemzeti támogatási források a releváns fejlesztési feladatokra jól fókuszáljanak, hatékonyan és hatásosan legyenek felhasználva. A pályázók részéről hatalmas az érdeklődés, a támogatási kérelmek teljes összege jóval meghaladja a meghirdetett támogatási források összegét. A bírálati folyamat megkezdődött. Döntő, hogy észszerű és a piac által is elismert fejlesztésekre kerüljön sor. A beruházásoknak a fenntarthatósági követelményekre, a termék innovációra, illetve a vertikális (mezőgazdasági, élelmiszeripari, kereskedelmi) együttműködés hatékonysági gondjainak megoldására is figyelemmel kell lenniük.

Melyek az élelmiszeripari vállalkozások finanszírozásának sajátosságai és mi jellemzi banki hitelezésüket?

Az élelmiszer-feldolgozók alapinputjait szállító mezőgazdaság finanszírozását jelentős tőke- és forgóeszközigény jellemzi, a termelési ciklus sokszor (például a növénytermesztés, de olykor az állattartás esetében is) hosszú. Az élelmiszer-feldolgozás több területe, például a malomipar, a növényolajipar, a konzervipar, de a hús- és a baromfifeldolgozó ipar is hosszabb-rövidebb termelési periódus alapján tevékenykedik, így az élelmiszeriparban is gyakran jelentős a forgótőke igény, és az ehhez kapcsolódó hitel-igény. A KAP Stratégiai Terv támogatásai révén jelentősen megindulhatnak az élelmiszeripari beruházások, ezért a fejlesztési hitelkereslet is nagyobb lesz. Miközben - helyzetüknél fogva - a kisebb-nagyobb hányadban külföldi tulajdonban levő feldolgozók banki finanszírozási forráshoz jutása kevésbé körülményes, a magyar kézben levő vállalkozások hitelfelvétele nehezebb lehet. Körülbék ugyanis gyakoribb a relatív tőkehiány, az előforduló pénzügyi és versenyképességi problémák miatt a bankok hitelezési hajlandósága is kérdéses lehet. Annak ellenére, hogy a hitelintézetek az élelmiszeripar finanszírozásához sokszor óvatosabban viszonyulnak, a küszöbön álló támogatott beruházások, és az arra alapozott hatékonyság és versenyképesség javulás, azok aktivitásának erősödését hozhatja. Az élelmiszer-feldolgozóipar hitelezésében nagy üzleti lehetőség rejlik, így az élelmiszeripar pozíciója erősödhet a bankok körében.

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány kezességvállalása hogyan segíti a finanszírozási feladatok megoldását?

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) az előttünk álló időszakban nagyon fontos szerepet tölthet majd be az élelmiszeripar hatékony és eredményes finanszírozásának előmozdításában. Kulcsszerepe lesz az élelmiszer-feldolgozó vállalkozások, valamint azoknak a nyersanyagait biztosító hazai agrárvállalkozások hitelezésének gördülékenyebbé tételében, így az élelmiszeripar finanszírozási feladatainak megoldásában, hitelképességének javításában is komoly aktivitására lehet számítani. A KAP Stratégiai Tervben hozzáférhető támogatási források ugrásszerűen növelik a feldolgozó vállalkozások fejlesztési hiteligényét. Az érintett cégeknek a támogatások felhasználásához egyfelől saját forrást kell biztosítaniuk, másfelől hitelképességüket is erősíteniük kell. Az előbbiek hiányában az élelmiszeripari szereplők nem tudnak élni a beruházási támogatások által felkínált lehetőséggel. A hitel iránti igény ráadásul az elmúlt években jelentősen megemelkedett ráfordítások (így a korábbiaknál drágább mezőgazdasági nyersanyagok és energiaforrások, illetve a fokozatosan emelkedő bérkiadások stb.) miatt is nagyobb lett, így a forgóeszközhitel szükséglet is növekvő. A kedvezményes feltételű hitelekhez való hozzájutás korlátozottabb, mint korábban volt, a piaci alapú hitelek súlya nagyobb lett, így az Alapítvány készfizető kezességvállalása az eddigieknél is nagyobb szerepet tölthet be az élelmiszer-feldolgozó vállalkozások finanszírozási gondjainak áthidalásában. Az AVHGA-val kiépített együttműködés jelentősen hozzájárul a támogatási források célirányos felhasználásához, valamint az élelmiszeripar versenyképességének megerősítéséhez.

Finanszírozás

AZ AVHGA KEZESSÉGE SEGÍTI AZ AGRÁRVÁLLALKOZÁSOK HITELEZÉSÉT

Az elmúlt három évben a termelési költségek és a beruházási ráfordítások nagymértékben megemelkedtek, a hitelkamatok pedig megugrottak. A hosszú termelési és finanszírozási ciklusú agráragazatban részben az aszály, részben az áremelkedések és a piaci zavarok miatt is megnőtt a vállalkozások forgóeszköz finanszírozási igénye, rövid távú finanszírozási szükséglete. Egyúttal a támogatási rendszer átalakulása miatt újfajta, elsősorban zöldítési követelményeknek is meg kell felelniük, amelyek esetenként ugyancsak többletforrást igényelnek. Sokak számára alapvető kérdéssé vált, hogy miközben biztosítani kell a termelés pénzügyi hátterét, lehetséges-e a szükséges beruházások megvalósításának egyidejű finanszírozása. Ez pedig nemcsak a napi működés, hanem a jövőbeni fejlődés szempontjából is kardinális kérdés. A bankok is óvatosabbak lettek, szigorúbb feltételekkel, hosszasan mérlegelik a kölcsönnyújtást, de a tapasztalatok szerint az időnként előforduló nehézségek nem zavarták meg a bankok és a gazdálkodók közötti bizalmi viszonyt. Noha, az agrárvállalkozások továbbra is megbízható adósok maradtak, az ágazat hitelezése kockázatosabbá vált, így még nagyobb szükség van az Alapítvány kezességvállalására.

A mezőgazdaság (társas vállalkozások és egyéni gazdaságok) teljes hitelállománya 2023. év végén 1057 milliárd forint volt, ami a 2024. év első félév végére kismértékben 1072 milliárd forintra emelkedett. Az agrárvállalkozások az átmeneti uniós támogathatósági jogcímeik révén idén év végéig egyszerűbben juthatnak kedvezményes hitelekhez. Ezek a jogcímeik elősegítik annak a célnak az elérését, hogy az agrárhitel állomány szintje stabilizálódjon. Ugyanakkor az

alapítványi kezesség is meghatározó szerepet játszott az agrárhitelezés szintjének megőrzésében, és a továbbiakban is támogatni kívánja a gazdákat a kedvezményes forráshoz jutásban. Az ország egészét tekintve 2023 vége és 2024 közepe között 43-ról 47 százalékra nőtt a garantált agrárhitelek aránya, mintegy 455 milliárd forint hitel kapcsolódott az Alapítványhoz.



Támogatás

GAZDASÁGPOLITIKAI AKCIÓTERV

A Magyar Közlönyben 2024 októberében jelent meg a kormány határozata az Új Gazdaságpolitikai Akciótervről, melynek a gazdaság újbóli lendületbe hozása és a konjunktúra helyreállítása a célja. Az intézkedések úgy kerültek kialakításra, hogy a társadalom és a gazdaság lehető legszélesebb köre részesüljön belőle, különösen a családok, illetve a mikro-, kis- és középvállalkozások. Az akcióterv három pilléren nyugszik, a jövedelmek vásárlóerejének növelésén, a megfizethető lakhatás biztosításán, valamint a Demján Sándor Program keretében a vállalkozások méretének megduplázásán. A terv részleteit a kormányhatározat 21 pontban bontja ki részletesen. Az akcióterv intézkedései, pontonkénti konkrétumainak kidolgozása részben már elkészült, részben pedig 2024. november 30-ai, illetve december 31-ei határidővel várható.

A hazai vállalkozásokat érintő pillér intézkedési pontjai az alábbiak:

- a kis- és középvállalatok nagymértékű tőkefinanszírozási programjának meghirdetése és lebonyolítása;

- a mikro-, kis és középvállalkozásokat (KKV-szektor) érintő beruházás-élénkítő támogatási program kiemelt gazdasági ágazatok számára történő meghirdetése;
- a minden vállalkozásnak legyen saját honlapja program meghirdetése;
- a Széchenyi Kártya Program beruházási típusú hiteltermékei ügyfél által fizetendő éves kamatának 3,5 százalékra történő csökkentése;
- a Magyar Export-Import Bank Zártkörűen Működő Részvénytársaság (Eximbank Zrt.) exportösztönző hitelprogramjainak újraindítása;
- a hazai vállalkozások külföldi megjelenésének támogatása céljából az Eximbank Zrt. által nyújtandó kifizetési hitelprogram, valamint az NTH Nemzeti Tőkeholding Zrt. által lebonyolított kifizetési tőkeprogram meghirdetése;
- a hazai KKV-szektorra vonatkozó európai uniós programok felgyorsítása;
- a KKV-szektor adminisztrációjának csökkentése, a kötelező könyvvizsgálati értékhatár enyhítése.

Interjú

KÖZEL A TERMÉSZETHETHEZ – KÖZEL A FOGYASZTÓHOZ

A napfényt és a termálhőt is használja az *Eurotáp Kft.*, valamint a *Megoldás 3000 Kft.* a termények szárítására éppúgy, mint a paradicsom termesztésére. Szárítótornyok és üvegházak jelzik a szentesi telepen a több évtizedes, céltudatos fejlesztés eredményét. A családi gazdaság formájában működő két vállalkozás tulajdonos-ügyvezetőit, *Kiss Csillát* és fiát, *Lovas Dávidot* kértük gazdasági tevékenységük bemutatására.

Kiss Csilla: Az Eurotáp Kft.-t 2003-ban két tulajdonostárral alapítottam, majd a társaim üzletrészét a későbbiekben fiammal kivásároltuk, így már családi vállalkozás formájában működik a cég, amit ketten vezetünk. Másik vállalkozásunk a Megoldás 3000 Kft., ami egy évvel később szintén társas vállalkozásként indult, majd a tulajdonrészeket hasonló módon kivásárolva, ez a cég is a család tulajdonába került. A tevékenységi köröket tekintve az Eurotáp Kft. jelenleg szántóföldi termények, gabonafélék és olajos magvak tisztításával, szárításával foglalkozik, illetve ehhez kapcsolódva raktározást folytat. Kezdetben takarmánykeveréssel indultunk, ebből jött létre az „Eurotáp” elnevezés, de ezt a tevékenységet 4-5 év után befejeztük. Az általunk megvásárolt majorban volt egy jól működő tisztító és szárító berendezés, azonban mind a technológia, mind az telephelyen lévő épületek az 1970-es években épültek. A közel húszezer tonna kapacitással bíró siktárolók az akkori igényeknek megfeleltek, bár alacsonyak, palával fedettek voltak, kisebb-nagyobb hiányosságokkal. Az évek során fejleszteni kezdtük a tároló kapacitásunkat, és először a gabonátárolásra már alkalmatlan építményeket újítottuk fel, így mintegy 8.000 tonnával nőtt a tároló kapacitásunk. Ennek köszönhetően 2004-ben már 28.000 tonna gabonát tudunk elhelyezni, amihez már igazítani kellett a technológiát is. Az első nagyobb változás 2005-ben történt, amikor a szalagos betárolást teleszkópos rakodógépesre váltottuk fel. A további nagyobb mértékű beruházás 2011-ben történt, amikor a tisztító és a szárító technológiákat részben lebontottuk, és csak a két régi torony maradt meg, amelyek mellé egy új szárító és tisztító technológiát építettünk. Fontos

megjegyezni, hogy ezek vegyes tüzelésű szárítók, egyaránt működnek csak földgázzal, csak termálvízzel, vagy mindkettővel egyszerre. Ez a termálvizes szárítási technológia egyedülálló a régióban. A 2018-as év környékén kettő darab 1000 m²-es siktárolóval tovább bővítettük a tárolókapacitásunkat, így már 34.000 tonna terményt tudunk betárolni siktárolóinkban. A tárolóter fejlesztésével arányosan tovább kellett növelni a terménymozgatási kapacitásunkat, így folyamatosan cseréltük az idősebb gépeket, vagyis a betároláshoz nagyobb teljesítményű új traktorokat, pótkocsikat vásároltunk, és növeltük a rakodógépeink számát. A következő nagy beruházás 2022-ben volt, amikor a régi szárítótornyainkat is lebontottuk, és újakat építettünk, amelyek szintén kettős üzemeltetésűek. Ma már a tisztítókapacitásunk gabonából 80 tonna óránként, a szárító kapacitásunk a három szárítótornyossal 60-70 tonna óránként kukorica esetén, 10 százalékos vízelvonás mellett.

Mekkora integrációról beszélhetünk?

Kiss Csilla: A két kft. tevékenysége szorosan illeszkedik egymáshoz, mondatjuk úgyis, hogy kiegészítik egymást. A Megoldás 3000 Kft. mintegy 5.000 hektáron integrálja a környező termőfaj mikro- és kisgazdaságait. A cég vetőmaggal, műtrágyával, növényvédő szerrel és egyéb szükséges input anyagokkal, valamint szaktanáccsal látja el a gazdálkodókat. Ha szükséges, megfinanszírozza a termelést, és felvásárolja, értékesíti a terményeiket, ami elősorban búzát, árpát, repcét, napraforgót, kukoricát, cirokmagot jelent. Az árbevételünkben legnagyobb arányt természetesen a gabonakereskedelem teszi ki. A betakarítás utáni műveleteket pedig az Eurotáp Kft. látja el a telepen.

Hogyan alakult ki a paradicsomtermesztésben jelentősnek számító kertészetük?

Kiss Csilla: 2006-ban vásároltunk a közelben egy termálkút részt. A vállalkozás fejlődésének szempontjából volt rá szükség, mert addig a szárítótornyokban használt termálvizet szolgáltatás formájában kaptuk. Mivel a kutak a környékbeli kertészeteket fűtötték, a kútrésszel együtt vettünk fűtött fóliákat is. Gyakorlatilag itt és ekkor tettük le az Eurotáp Kft. kertészeti tevékenységének alapköveit. Később az addig megvásárolt fóliákat lebontottuk, és újabb berendezéseket építettünk a legmodernebb automatizált hidrokultúrás technológiával. Így indult a kertészetünk. Először 2012-ben építettünk egy 4.500 m²-es fólia blokkot, majd nagy lépést jelentett 2019-ben egy 11.520 m²-es üvegház építése, amit 2022-ben egy 34.000 m²-es üvegház követett a hozzá kapcsolódó hűtő és logisztikai csarnokkal. Minden üvegházunkban paradicsomot termesztünk, elsősorban fűtős fajtákat. Előnyünkre vált az is, hogy mind hazánkban, mind a környező országokban folyamatosan növekszik a paradicsomfogyasztás. A biztos piac konszolidáló, ösztönző hatását pedig az hiszem, hogy nem kell külön kiemelni. Ahogy bővült a kertészet, nyilvánvalóvá vált, hogy az üvegházakat már nem tudjuk a meglévő termálkút energiájával ellátni, ezért 2020-ban fűrtünk egy új termálkutat is.





MINDEN ÜVEGHÁZUNKBAN PARADICSOMOT TERMESZTÜNK, ELSŐSORBAN FÜRTÖS FAJTÁKAT. ELŐNYÜNKRE VÁLT AZ IS, HOGY MIND HAZÁNKBAN, MIND A KÖRNYEZŐ ORSZÁGOKBAN FOLYAMATOSAN NÖVEKSZIK A PARADICSOMFOGYASZTÁS.

Hogyan biztosították ennek a tempós fejlesztésnek a pénzügyi hátterét?

Kiss Csilla: Abban, hogy most itt tartunk, jelentős szerepe van a pénzügyi partnerünknek, az UniCredit Banknak. 2016-ban kerestek meg bennünket, és egy kimondottan jó ajánlatot tettek a számlavezetésre. Ezzel indult a kapcsolatunk, utána pedig jöttek a beruházások, amelyeknek finanszírozásában az általunk szükségesnek ítélt összeget vállalta a pénzintézet, továbbá a terményfelvásárláshoz szükséges forgóeszköz hitel igényünket is maximálisan kielégítette a Bank. A pénzintézet segítő hozzáállása nélkül nem valószínű, hogy ilyen gyorsan és ennyire zökkenőmentesen a beruházásaink. Az eddigiek során bármilyen hitelgigény merült fel, legyen az beruházási hitel, támogatás előfinanszírozás, forgóeszköz hitel, minden esetben segítettek bennünket. A hiteleink mögött pedig minden esetben az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány készfizető kezessége állt, amely nagy biztonságot jelentett számunkra.

Milyen jövőbeli terveket tűztek ki célul a vállalkozások fejlesztésének érdekében?

Lovas Dávid: Minden korábbi beruházásunkat lezártuk, a pályázatokat elszámoltuk, a hiteleinket pedig a fizetési határidőkben maradéktalanul fizetjük. Úgy mond „tisztá lappal” indulunk a következő fejlesztési időszaknak. A nyár elején kiírt KAP Program keretében már megnyílt kertészeti pályázat első szakaszában egy 50.000 m² alapterületű üvegházra, kiszolgáló csarnokra és termálkútra pályáztunk, mert szeretnénk tovább növelni a termesztő felületünket. Természetesen várjuk a további kiírásokat, amelyek majd a terményszárító és terménytároló telepek létesítését támogatják. Terveink szerint pályázunk egy olyan termálkútra, ami a szárító berendezéshez jóval magasabb hőfokú vizet adna, mint a jelenlegi. Ez beleillik a koncepciónkba, miszerint minél nagyobb arányban váltsa ki a megújuló energia a fosszilizst. Már eddig is jelentősen csökkentettük az energiaköltségeket azzal, hogy az elmúlt években minden felhasználási helyünkre egy-egy 50 kW óránkénti maximális teljesítményű napelemet építettünk. Az egész termelési rendszer működtetésében ma már az általunk használt villamos energia felét ki tudtuk váltani napenergiával, a hőenergia igényünket pedig 100 százalékban a termálenergia fedezi. Bár a termálkút fűrési költsége nagyon magas, a rendszer működtetése viszont jóval kedvezőbb a földgáznál, ez nagy előnynek számít, illetve ami nagyon sokat

jelent, hogy nem vagyunk annyira kitéve a világban zajló politikai és háborús helyzeteknek, váratlan eseményeknek, vagyis az energiahordozók árváltozásainak. Míg a csak hagyományos energiát használó vállalkozásoknál komoly bizonytalanságot jelent az árváltozás, nálunk pontosabban tervezhetőek az energiaköltségek. Egyelőre a kertészeti termelésben látunk további bővítésre perspektívát, ezért azt tervezzük fejleszteni. A jelenlegi piaci körülmények miatt a szárító, tisztító kapacitásunkat kielégítőnek ítéljük meg, a hozzánk szállító regionális partnerek terményét biztonsággal tudjuk tárolni, kezelni, értékesíteni. Igyekszünk az üzletfeleinket megtartani, teljeskörűen kiszolgálni.

Mennyire biztonságos a növekvő paradicsomtermés értékesítése?

Lovas Dávid: A kertészeti termelést illetően a mottónk, vagyis a „Legfrissebb áru a termelőtől a pultig”, ami azt jelenti, hogy amikor leszedjük a paradicsomot, egyből előkészítjük a vevő igénye szerint az árut, és a hozzánk érkező kamionok közvetlenül az áruházláncokhoz, vagy külföldre szállítják. Termelői csoport tagjaként a hódmezővásárhelyi Hódkertész Kft.-n keresztül értékesítjük a friss paradicsomot. A legnagyobb mennyiségben a LIDL-nek szállítunk, időnként pedig a Penny Market-nek, a TESCO-nak, a Auchan-nek, a SPAR-nak. Értékesítésünk 50-60 százalékát az export teszi ki, Csehországba, Szlovákiába, Olaszországba, Németországba, Romániába szállítunk, sőt volt olyan eset, hogy Hollandiába is vittünk paradicsomot. A fejlesztéseinkkel a jelenlegi pozíciókat szeretnénk megtartani, illetve növelni azt, amire az egyik garancia a jól bevált értékesítési kapcsolatunk, hiszen már több mint tíz éve vagyunk a termelői csoport tagja.



Támogatás

AZ ÉLELMISZER-FELDOLGOZÓ ÜZEMEK FEJLESZTÉSI TÁMOGATÁSA – KIMAGASLÓ PÁLYÁZÓI ÉRDEKLŐDÉS

A hazai élelmiszer-feldolgozás megújítását és modernizációját célozva a Közös Agrárpolitika Irányító Hatósága a Közös Agrárpolitikából és a nemzeti költségvetésből biztosított agrártámogatások felhasználásának rendjéről szóló 54/2023. (IX.13.) AM rendelet alapján két pályázati felhívást tett közzé az idén nyáron. A felhívások támogatási keretösszege összesen 200 milliárd forint volt. Külön-külön kiírás kapcsolódott a kisebb és a nagyobb fejlesztési projektek megvalósításához.

A „Feldolgozó üzemek komplex fejlesztésének támogatása” című (KAP-RD04a-RD04b-1-24 kódszámú) pályázati felhívás keretében a mezőgazdasági termékek értéknövelését és piacra jutását megalapozó technológiai fejlesztést és/vagy kapcsolódó zöld beruházást végrehajtó vállalkozások nyújthattak be támogatási kérelmet. A konstrukció támogatta az új gépek, eszközök és technológiák beszerzését; az immateriális beruházásokat; a közvetlenül a technológiához, illetve az üzem működését szolgáló infrastruktúrához kapcsolódó épület, építmény építését, fejlesztését, korszerűsítését. A támogatási keretösszeg 150 milliárd forint volt. Az elnyerhető vissza nem térítendő támogatás minimum 200 millió forint, a technológiai fejlesztés esetében legfeljebb 5 milliárd forint, a zöld beruházásoknál maximum 1 milliárd forint lehetett. A támogatás alapesetben az elszámolható költségek maximum 50 százalékát érthette el.

A „Feldolgozó üzemek fejlesztésének támogatása” című (KAP-RD04a-RD04b-2-24 kódszámú) konstrukció keretében támogatható volt új gépek és eszközök, technológiák vásárlása; a közvetlenül a technológiához, illetve az üzem működését szolgáló infrastruktúrához kapcsolódó épület, építmény építése, fejlesztése, korszerűsítése. A pályázati kiírásra a mezőgazdasági termékek értéknövelését és piacra jutását elősegítő technológiai fejlesztést és/vagy kapcsolódó zöld beruházást megvalósító vállalkozások jelentkeztek. A támogatási keretösszeg 50 milliárd forint, az elnyerhető vissza nem térítendő támogatás legfeljebb 200 millió forint volt. A támogatás alapesetben az elszámolható költségek maximum 50 százalékát lehetett.

A támogatási kérelmek 2024. évi benyújtási időszaka mindkét pályázat esetében lezárult. A pályázói érdeklődés kiemelkedő volt. Az élelmiszeripari üzemek komplex fejlesztésére kiírt felhívásra több mint 700 milliárd forint támogatási igény érkezett be, kisebb projektek megvalósítását segítő kiírásra pedig mintegy 54 milliárd forint forrásigényt nyújtottak be. A támogatási kérelmek feldolgozása megkezdődött, és az előttünk álló időszakban az elbírálás eredményéről folyamatosan értesítik ki a pályázókat.

A JUH- ÉS KECSKETARTÓK TÁMOGATÁSA

Az agrártárca nemzeti forrás terhére támogatási lehetőséget biztosít a juh- és kecskeállományt érintő súrlókór szűrési költségeinek fedezésére. A korábbi években elérhető, az Európai Unió által társfinanszírozott ezen célú támogatási forrás 2024-től ugyanis megszűnt. A támogatott járványügyi védekezés célja a súrlókórral szemben fogékony egyedek kiszűrése, azért, hogy a betegség ne terjedhessen el az állományokban. A 65 millió forintos keretösszegű támogatási programban az a juh- vagy kecsketartó jogosult támogatásra, akinek részére a szűrés 2024. évi költségét a Magyar Juh- és Kecsketenyésztők Szövetsége megelőlegezte. A támogatás alapja a szűrővizsgálathoz levett minta darabszáma, mintánként legfeljebb 6500 forint. Az erre vonatkozó támogatási kérelmekről a Magyar Államkincstár legkésőbb **2024. december 31-ig** dönt.



Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány kedvezményes díjú kezességvállalása révén támogatja a gazdálkodókat fejlesztéseik megvalósításában, versenyképességük növelésében.

Az AVHGA kezessége segít, ha a vállalkozás:

- pályázni kíván beruházásokhoz kapcsolódó támogatásokra, de az induláshoz szükséges önrészt csak hitelekkel tudja előteremteni
- beruházási hitelt szeretne felvenni
- növelni szeretné a forráshoz jutás esélyét
- meglévő fedezeteit nem kívánja jelzáloggal terhelni
- rövid távú finanszírozás céljából forgóeszköz vagy folyószámlahitel igénylését tervezi
- kedvezőbbé tenné a bankkal való tárgyalási pozícióját, például más fedezet kiváltásával
- kevés fedezetként bevonható vagyonnal, ingószámmal vagy ingatlanral rendelkezik hitelfelvételkor

Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány

1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 42-46. | 1392 Budapest, 62. Pf. 289
Zöld szám: 06 80 203 760 | E-mail: office@avhga.hu | www.avhga.hu



**AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI
HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY**

A vidékért kezekeskedünk



Támogatás

ÖNTÖZÉSFEJLESZTÉSI TÁMOGATÁS

Az Agrárminisztérium - többek között a szélsőséges időjárási viszonyok, a csapadék egyenetlen eloszlása és a súlyos aszályhelyzetek miatt - prioritásként kezeli az öntözéses gazdálkodás fejlesztését. A hazai mezőgazdasági termelés megerősítésének és versenyképességének szempontjából egyaránt alapvető, hogy minél több öntözésfejlesztési beruházás valósuljon meg. A kormányzati cél az, hogy 2030-ra az öntözött területek nagysága meghaladja a 300 ezer hektárt, és az ezt célzó támogatás a KAP Stratégiai Terv keretében is elérhető lesz.

2024 novemberében meghirdetésre kerültek az „Öntözésfejlesztési és vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemeken belüli beruházások támogatása” című (KAP-RD12-RD01c-2-24 kódszámú) és az „Öntözésfejlesztési és vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemeken belüli beruházások támogatása” című (KAP-RD12-RD01c-2-24 kódszámú) pályázati felhívás. A konstrukciók két célterületre irányulnak, vagyis az öntözésfejlesztési és vízfelhasználási hatékonyságjavító, illetve a takarékos vízfelhasználást megalapozó zöld beruházások előmozdítására.

Támogatható tevékenységek az öntözővíz felhasználásának hatékonyságát javító beruházások; a vízvisszatartási létesítmények vízkészlet gazdálkodásának korszerűsítése; a melioráció és vízfelhasználás hatékonyabbá tétele; az öntözőberendezések energiafelhasználásának javítása. Támogatási kérelmet mezőgazdasági termelők vagy azok tagságával működő szövetkezetek; állami elismeréssel rendelkező együttműködések; a gyógynövény-

termesztésben integrátori vagy feldolgozó tevékenységet folytató vállalkozások nyújthatnak majd be.

Az első kiírás esetében a teljes támogatási keretösszeg 49,3 milliárd forint, az elnyerhető vissza nem térítendő támogatás pedig minimum 200 millió, legfeljebb 5 milliárd forint lehet. A második kiírás esetében a támogatási keretösszeg összesen 16,5 milliárd forint, és az elnyerhető vissza nem térítendő támogatás legfeljebb 200 millió forint lehet. A kérelmeket 2025. március 4-étől négy szakaszban lehet beadni. A támogatás alapesetben az elszámolható költségek maximum 50 százaléka lehet. A pályázó által elnyert vissza nem térítendő támogatás kiegészítéseként további kamat és garanciadíj-támogatást lehet igényelni a beruházások könnyebb megvalósíthatósága érdekében, de a támogatás intenzitás maximális mértéke nem haladhatja meg a 65 százalékot.



A MEZŐGAZDASÁGI KISÜZEMEK TÁMOGATÁSA

Várhatóan a közeli időszakban kihirdetésre kerül a „Mezőgazdasági kisüzemek beruházási támogatása” című (KAP-RD09a-1-24 kódszámú) pályázati felhívás. A vásárlók részéről egyre nagyobb igény mutatkozik a helyben megtermelt, előállított termények iránt. A szóban forgó fogyasztói igény kielégítésére alapvető a termelők és a vásárlók összekapcsolása. Ezen a téren a legkisebb üzemmérettel, és legtöbb esetben saját forrással korlátozottan rendelkező termelőknek finanszírozási segítségre van szükségük. A támogatási konstrukció ebben kíván szerepet játszani, vagyis az adottságaik és ambícióik alapján fejlődőképes kisméretű mezőgazdasági termelők jövedelemszerzésének és gazdasági több lábón állásának megalapozását célozza, akár építéssel, vagy építéssel nem járó fejlesztések megvalósításának támogatásával.

A felhívásra támogatási kérelmet nyújthat be, aki őstermelő; mezőgazdasági termelőnek minősülő egyéni vállalkozó; szociális szövetkezet, és igazolja, hogy a támogatási kérelem benyújtását megelőző, vagy ha erre vonatkozóan nem rendelkezik adatokkal, az azt megelőző teljes lezárt üzleti évben legalább ötezer, de tízezer eurónál kisebb standard termelési értékű (STÉ) üzemmérettel rendelkezik.

Támogatható tevékenységek:

- Állattartáshoz kapcsolódó fejlesztések: építéssel járó, állattartáshoz kapcsolódó beruházások, vagyis állattartó telepi épületek, létesítmények építése, bővítése, fejlesztése; valamint építéssel nem járó, állattartáshoz szükséges gépek, eszközök beszerzése: takarmány-előkészítés, kiosztás, tartósítás és kezelés gépei, az állathigiénia biztosításához szükséges gépek, állategészségügyhöz kapcsolódó eszközök, gépek, szalastakarmány betakarítás eszközeinek és munkagépeinek, valamint traktor beszerzése.
- Kertészeti termelőtevékenység fejlesztése: építéssel járó, kertészeti termelőtevékenységet szolgáló épületek, létesítmények építése, bővítése, fejlesztése; valamint építéssel nem járó, kertészeti tevékenység végzéséhez szükséges gépek: erőgép, munkagép, betakarítógép, szüretelő-szedő gépek, talajművelő gépek, traktor beszerzése.
- Terményszárítók és terményszárítók beszerzése, terménytárolók építése, bővítése, technológiai korszerűsítése.
- Gyümölcsstermő-, gyógy-, aroma és fűszernövény-, borszövő ültetvény telepítése.

Az elnyerhető vissza nem térítendő támogatás legfeljebb 10 millió forint, maximális mértéke az összes elszámolható költség 85 százaléka.

AZ ÁLLATTARTÓ TELEPEK BERUHÁZÁSAINAK TÁMOGATÁSA

A magyarországi állattartó telepek korszerűsítését, fejlesztését célozva a Közös Agrárpolitika Irányító Hatósága két pályázati felhívást tett közzé 2024 nyarán. A teljes támogatási keretösszeg 200 milliárd forint volt. A kisebb és a nagyobb méretű beruházások megvalósításához más-más kiírásban lehetett támogatási kérelmet benyújtani.

Az „Állattartó telepek megújításának támogatása” című (KAP-RD01a-RD01c-RD01d-RD01e-2-24 kódszámú) pályázatban a támogatási keretösszeg 50 milliárd forint volt, és maximum 200 millió forint vissza nem térítendő támogatást lehetett elnyer. Az „Állattartó telepek fejlesztésének támogatása” című (KAP-RD01a-RD01c-RD01d-RD01e-1-24 kódszámú) pályázatban 150 milliárd forint volt a teljes támogatási összeg, és minimum 200, maximum 5 milliárd forint vissza nem térítendő támogatást lehetett megpályázni. Mindkét kiírásban a támogatás alapesetben az elszámolható költségek maximum 50 százalékát érthette el.

A pályázatokra mezőgazdasági termelők, azok tagságával működő szervezetek és állami elismeréssel rendelkező együttműködések adhattak be pályázatot. A támogatható tevékenységek a következők voltak: az állattartáshoz kapcsolódó termelő tevékenységet szolgáló épület, építmény építése, fejlesztése, korszerűsítése; az állattartáshoz kapcsolódó termelő tevékenységet szolgáló épület, építmény építése, fejlesztése, korszerűsítése; új gépek és eszközök, technológiák vásárlása, beleértve az információs és kommunikációs technológiákat; az energiahatékonyság javítására vonatkozó tevékenységek; megújuló energiaforrást hasznosító technológiák alkalmazása.

A támogatási kérelmek 2024. évi benyújtási időszaka mindkét pályázat esetében lezárult, és elmondható, hogy jelentős volt a pályázati érdeklődés. A támogatási kérelmek feldolgozása megkezdődött, és az előttünk álló időszakban az elbírálás eredményéről folyamatosan értesítik ki a pályázókat.

AZ AVHGA KEZESSÉGE ÉS A TÁMOGATOTT AGRÁRBERUHÁZÁSOK MEGVALÓSÍTÁSA

A KAP Stratégiai Terv keretében számos olyan, beruházásokat segítő pályázati felhívás jelent meg 2024 nyarától, amelyek az élelmiszer-feldolgozásra, az állattartó telepek korszerűsítésére és az ültetvények fejlesztésére irányul. Több kiírásnál (például az élelmiszeripari, az állattartó telepi konstrukciók esetében) már a támogatási kérelmek beadásának első szakaszai is lezárultak. Az előttünk álló hónapokban újabb (például öntözésfejlesztési, kertészeti, precíziós gazdálkodási stb.) beruházási támogatási pályázatok meghirdetésére is sor kerül majd. Az agrárszektor modernizálása, hatékonyabbá és versenyképesebbé tétele égető feladat, és hosszabb távon is perdöntő, hogy miként segíti a

rendelkezésre álló mostani támogatási forrás az élelmiszer-gazdasági vállalkozások fejlesztési terveit, és hogyan szolgálja beruházásaik hatásos megvalósítását.

Annak a célnak az elérése érdekében, hogy az agrárvállalkozások minél több beruházást valósíthassanak meg sikeresen, az állami intézmények, a bankszektor, valamint az Alapítvány szerepvállalása is szükséges. Amiatt, hogy a hitelfinanszírozás drágult az elmúlt időszakban, még inkább kiemelt jelentőségű vált a finanszírozáshoz történő hozzáférés megkönnyítése, amelyhez az AVHGA támogató szerepe továbbra is hozzájárul. Az Alapítvány feladata, hogy felvállalja az átmenetileg nehezebb helyzetbe kerülő cégek, ágazatok finanszírozását is, és olyan megoldásokat találjon, amelyek segítik a gazdákat a mindennapi működésükben és vállalkozásuk fellendítésében. A piaci és a támogatott hitelkonstrukciókat, valamint az Alapítvány kezességét tehát összhangba kell hozni a pályázati felhívásokkal a források minél hatékonyabb felhasználásának érdekében. A KAP Stratégiai Tervben emiatt a maximális támogatási intenzitás úgy került megtervezésre, hogy a támogatás nemcsak a beruházási költségekre, hanem a megvalósítás finanszírozására is igénybe vehető legyen. Az új EU-s szabályozás az előző támogatási ciklushoz képest magasabb támogatási intenzitást enged meg az elszámolható költségekhez képest, így jellemző esetben a korábbi legfeljebb 50% helyett akár 65%-ot. A beruházási pályázatoknál a legfeljebb 65%-os támogatási intenzitás megoszlása a következő: maximum 50%-pont vehető igénybe vissza nem térítendő beruházási támogatásként; maximum 10%-pont a támogatott beruházást finanszírozó hitelhez kapcsolódik vissza nem térítendő kamattámogatásként; maximum 5%-pont pedig az ezt a hitelt biztosító AVHGA kezességvállalási díjhoz adott vissza nem térítendő kezességi díjtámogatásként vehető igénybe.

